

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΧΩΡΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ & ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ:

Δικαστική Αίθουσα «ΓΑΙΟΠΟΛΙΣ» – Εκδίκαση Υπόθεσης Τεμπών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

1. Υφιστάμενη Κατάσταση & Κατηγοριοποίηση

Χώρος: Αίθουσα διαλέξεων «Γαιόπολις» Συνεδριακού Κέντρου Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Εμβαδόν: 283,75 τ.μ. Νομικό Καθεστώς: Το κτίριο είναι προϋφιστάμενο του 1989 και υπάγεται στην Πυροσβεστική Διάταξη 3/2015 (ΦΕΚ 529 Β΄/03-04-2015) για «Χώρους Συνάθροισης Κοινού».

2. Υπολογισμός Νόμιμης Χωρητικότητας .

Σύμφωνα με το Άρθρο 4 της Πυρ. Διάταξης 3/2015, ο υπολογισμός του θεωρητικού πληθυσμού για αίθουσες με μη σταθερά καθίσματα (όπως διαμορφώνεται τώρα η αίθουσα) γίνεται με συντελεστή 1 άτομο ανά 1,10 τ.μ.. Μέγιστος Νόμιμος Πληθυσμός: $283,75 / 1,10 = 258$ άτομα.

Ο ανωτέρω υπολογισμός αποτελεί θεωρητικό ανώτατο όριο υπό συνθήκες ελεύθερου χώρου. Στην παρούσα διαμόρφωση, λόγω της εγκατάστασης εδράνων, της έδρας, των διαδρόμων κυκλοφορίας και των οδεύσεων διαφυγής, η πραγματική επιτρεπόμενη χωρητικότητα είναι σημαντικά μειωμένη

Η Πράξη 253/2025 και οι ανάγκες της δίκης επιβάλλουν την παρουσία 279 δικηγόρων, 36 κατηγορουμένων, 110 συγγενών θυμάτων, θυμάτων, δικαστών, γραμματέων, αστυνομικής δύναμης και κοινού, ήτοι άνω των 450-500 ατόμων.

Η αίθουσα στερείται διαδρόμων προδιαγραφών ΑμεΑ (1,50μ.). Η πυκνή τοποθέτηση 279 εδράνων σε 283 τ.μ. καθιστά αδύνατη την κίνηση αναπηρικών αμαξιδίων ή τραυματιών με κινητικά προβλήματα, παραβιάζοντας τον Ν. 4488/2017.

Η ασφάλεια του χώρου δεν καθορίζεται αποκλειστικά από τον λόγο επιφάνειας ανά άτομο, αλλά κυρίως από την επάρκεια των οδεύσεων διαφυγής και τη δυνατότητα ασφαλούς εκκένωσης.. Η τοποθέτηση πρόσθετων καθισμάτων και η πυκνή διάταξη εδράνων μειώνει το καθαρό πλάτος διαδρόμων και δημιουργεί συνθήκες συμφόρησης, καθιστώντας πρακτικά ανεφάρμοστη την ασφαλή εκκένωση του χώρου.

Από την ανάλυση της κάτοψης προκύπτει ότι το συνολικό διαθέσιμο εμβαδόν του συγκροτήματος υπερβαίνει τα 700 τ.μ., εκ των οποίων μόλις 283,75 τ.μ. διατέθηκαν για την κύρια αίθουσα.

Η επιλογή αυτή οδηγεί αναγκαστικά σε υπερ-συγκέντρωση πληθυσμού, παρά την ύπαρξη επαρκούς συνολικού χώρου για ασφαλέστερη κατανομή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β:ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΗΣ Δ.Π.Υ. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ

Σύμφωνα με το Άρθρο 12 Πυρ. Διάταξης 3/2015 η Πυροσβεστική Αρχή έχει το δικαίωμα και το καθήκον να ενεργεί έλεγχο εξακρίβωσης των μέτρων οποτεδήποτε.

Η διοικητική απαλλαγή από το «χαρτί» του πιστοποιητικού δεν απαλλάσσει το Δημόσιο από την τήρηση των ουσιαστικών κανόνων ασφαλείας (πλάτος διαδρόμων, μέγιστος πληθυσμός). Τυχόν επίκληση καθεστώτος “ελεύθερης άσκησης” δεν απαλλάσσει την αρμόδια αρχή από την υποχρέωση ελέγχου όταν προκύπτουν ενδείξεις επικίνδυνου συνωστισμού.

Η καταλληλότητα μιας αίθουσας δεν κρίνεται από τη διοικητική της υπαγωγή, αλλά από τη δυνατότητα ασφαλούς λειτουργίας υπό πραγματικές συνθήκες πληθυσμιακού φόρτου. Η συγκέντρωση αριθμού ατόμων σχεδόν διπλάσιου του επιτρεπόμενου δεν συνιστά επαρκή διαχείριση, αλλά απόκλιση από τις βασικές αρχές πυρασφάλειας και διαχείρισης πλήθους.

Η πραγματική συνθήκη λειτουργίας της αίθουσας (450–500 άτομα) υπερβαίνει όχι μόνο τον θεωρητικό πληθυσμό της Πυρ. Διάταξης 3/2015, αλλά και τη λειτουργική δυνατότητα ασφαλούς εκκένωσης, γεγονός που καθιστά τη χρήση του χώρου επικίνδυνη ανεξαρτήτως τυπικής κατηγοριοποίησης.

Η διοικητική υπαγωγή του κτιρίου στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, δεν απαλλάσσει την Πυροσβεστική Υπηρεσία από την τεχνική αξιολόγηση της πραγματικής χωρητικότητας όπως ρεαλιστικά εκ των πραγμάτων διαμορφώνεται , και την υποχρέωση της να εξασφαλίσει την ύπαρξη των οδεύσεων διαφυγής ή της δυνατότητας ασφαλούς εκκένωσης υπό τις συνθήκες της συγκεκριμένης δίκης.

Η μη διενέργεια αυτοψίας κατόπιν καταγγελιών διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως λόγω δημοσιότητας , για την εξέταση υπέρβασης πληθυσμού και κατάληψης οδεύσεων διαφυγής , δημιουργεί ζήτημα επάρκειας του διοικητικού ελέγχου.

Επίσης είναι επιβεβλημένο να καταστεί σαφές προς την Δ.Π.Υ. Λάρισας, **η ύπαρξη ή όχι σχεδίου εκτάκτων αναγκών ,δηλ. εάν υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο εκκένωσης ειδικά για τη συγκεκριμένη δίκη, λαμβάνοντας υπόψη ότι μεγάλο μέρος του πληθυσμού λόγω των τραυμάτων τους στην τραγωδία , να έχει μειωμένη κινητικότητα;**

Η νομική πρόβλεψη για το Σχέδιο Εκκένωσης είναι αυστηρή και συγκεκριμένη, καθώς αποτελεί το συνδυαστικό κρίκο μεταξύ της Παθητικής Πυροπροστασίας (πώς είναι χτισμένο το κτίριο) και της Ενεργητικής (τι μέσα διαθέτει).

Για τη δίκη των Τεμπών, το Σχέδιο Εκκένωσης δεν είναι μια τυπική διαδικασία, αλλά μια νομική υποχρέωση που αν δεν τηρείται, καθιστά τη λειτουργία της αίθουσας παράνομη.

Η Πράξη 253/2025 δημιουργεί 3 διαφορετικές εστίες πληθυσμού (Κύρια αίθουσα, Υποδοχή, Φουαγιέ). Το Σχέδιο Εκκένωσης πρέπει να προβλέπει πώς αυτοί οι 3 όγκοι ανθρώπων θα διοχετευθούν προς την έξοδο χωρίς να διασταυρωθούν και να προκληθεί συμφόρηση.

Σημ: Νομικό Πλαίσιο Σχεδίου Εκκένωσης . Π.Δ. 41/2018 (Άρθρο 12) -Πυροσβεστική Διάταξη 13 . Νόμος 3850/2010 (Κώδικας Νόμων για την Υγεία και την Ασφάλεια των Εργαζομένων)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Η διεξαγωγή της δίκης στην αίθουσα “Γαιόπολις”, υπό τις παρούσες συνθήκες, (υπέρβαση πληθυσμού κατά 80%, κατάργηση οδεύσεων διαφυγής, παραβίαση δημοσιότητας) δεν συνιστά απλώς περίπτωση οριακής καταλληλότητας, αλλά κατάσταση ουσιώδους απόκλισης από τις βασικές αρχές ασφαλούς λειτουργίας χώρων συνάθροισης κοινού.

Η υπέρβαση του επιτρεπόμενου πληθυσμού, η ανεπαρκής κατανομή του διαθέσιμου χώρου, η επιβάρυνση των οδεύσεων διαφυγής συνθέτουν ένα περιβάλλον τεχνικά επισφαλές και επικίνδυνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ (ΔΙΚΗ «ΜΑΤΙ»)

Στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης, κρίνεται αναγκαία η συγκριτική εξέταση της αίθουσας «ΓΑΙΟΠΟΛΙΣ» (Λάρισα) με την Αίθουσα Τελετών του Εφετείου Αθηνών, η οποία χρησιμοποιήθηκε για τη δίκη της τραγωδίας στο «Μάτι». Η σύγκριση αυτή αποδομεί το επιχείρημα περί «αντίστοιχης ή καλύτερης χωρητικότητας» της αίθουσας στη Λάρισα.

1. Αρχιτεκτονική Διαμόρφωση και Ωφέλιμο Εμβαδόν

Η Αίθουσα Τελετών του Εφετείου Αθηνών είναι ένας χώρος σχεδιασμένος εξ αρχής για μεγάλες συναθροίσεις, με εμβαδόν ακροατηρίου που προσεγγίζει τα 500 m² (χωρίς τους εξώστες).

Αντίθετα, η αίθουσα στη Λάρισα είναι ένας επίπεδος συνεδριακός χώρος 283,75 m². Η διαφορά αυτή δεν είναι απλώς ποσοτική, αλλά και ποιοτική:

Αθήνα: Επιτρέπει την τήρηση της αναλογίας 1,4 m²/άτομο για σημαντικό αριθμό παρευρισκομένων.

Λάρισα: Η προσπάθεια τοποθέτησης 300+ ατόμων οδηγεί σε πυκνότητα κάτω από 0,9 m²/άτομο, τιμή που προσεγγίζει τα όρια επικινδυνότητας για κλειστούς χώρους.

2. Το Σύστημα των Εξωστών (Θεωρεία) και η Δημοσιότητα της Δίκης

Η ειδοποιός διαφορά έγκειται στην ύπαρξη εξώστη (θεωρείου) στην αίθουσα της Αθήνας.

Στο Εφετείο Αθηνών: Ο εξώστης επιτρέπει τον διαχωρισμό του κοινού και των δημοσιογράφων από το κύριο σώμα της δίκης, διασφαλίζοντας όμως την άμεση οπτική και ακουστική επαφή με τη διαδικασία. Έτσι, τηρείται η συνταγματική αρχή της δημοσιότητας (Άρθρο 93 Σ) εντός του ίδιου πυροδιαμερίσματος.

Στη Λάρισα: Λόγω έλλειψης ύψους και εξώστη, η Πράξη 253/2025 επιβάλλει την απομάκρυνση των συγγενών των θυμάτων σε άλλες αίθουσες (φουαγιέ). Η παρακολούθηση μέσω οθόνης συνιστά «υποκατάστατη δημοσιότητα» και δεν εξισώνεται δικονομικά με την παρουσία στο ακροατήριο.

3. Παθητική Πυροπροστασία και Οδεύσεις Διαφυγής

Αθήνα: Οι διάδρομοι κυκλοφορίας είναι σταθεροί, αμφιθεατρικά διατεταγμένοι και οδηγούν σε πολλαπλές εξόδους κινδύνου μεγάλου πλάτους.

Λάρισα: Η ανάγκη δημιουργίας 276-300 θέσεων δικηγόρων σε περιορισμένο εμβαδόν οδηγεί στην κατάληψη των οδεύσεων διαφυγής με πρόσθετα καθίσματα. Αυτό καθιστά την εκκένωση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (π.χ. πυρκαγιά, σεισμός) πρακτικά αδύνατη, παραβιάζοντας το Π.Δ. 41/2018.4.

Διαχείριση Όγκου Αέρα και Εξαερισμός

Η Αίθουσα Τελετών της Αθήνας διαθέτει μεγάλο ελεύθερο ύψος (άνω των 6 μέτρων), στοιχείο κρίσιμο για τη διαχείριση της θερμότητας και του καπνού.

Η αίθουσα στη Λάρισα, όντας χώρος διαλέξεων, έχει περιορισμένο όγκο αέρα. Η παραμονή 400+ ατόμων για πολλές ώρες σε τέτοια πυκνότητα, χωρίς υπερσύγχρονο σύστημα κλιματισμού-εξαερισμού, εγκυμονεί κινδύνους για τη δημόσια υγεία (υποξία, λιποθυμίες).

Σύνοψη Συγκριτικού Πορίσματος

Τυχόν επίκληση της δίκης στο «Μάτι» ως επιτυχούς προηγούμενου για τη χωροθέτηση στη Λάρισα στερείται τεχνικής βάσης.

Η αίθουσα της Αθήνας παρείχε τις ελάχιστες εγγυήσεις ασφάλειας και δημοσιότητας λόγω αρχιτεκτονικής δομής (εξώστες, εμβαδόν).

Η αίθουσα της Λάρισας, υπολειπόμενη κατά περίπου 45% σε ωφέλιμο εμβαδό και στερούμενη εξωστών, αδυνατεί να ανταποκριθεί στις ίδιες ανάγκες χωρίς να θυσιάσει είτε τη δημόσια ασφάλεια είτε τα δικονομικά δικαιώματα των θυμάτων.

Σημείωση: Αυτό το κεφάλαιο τεκμηριώνει πλήρως ότι η επιλογή του χώρου στη Λάρισα δεν έγινε με γνώμονα τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια και δημοσιότητα, αλλά με βάση τη διαθέσιμη υποδομή, η οποία όμως δεν επαρκεί για τις ανάγκες της συγκεκριμένης δίκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Πυροσβεστική Υπηρεσία Λάρισας: Οφείλει να εφαρμόσει το Άρθρο 12 της 3/2015 για έλεγχο πληθυσμού.

Υπουργείο Δικαιοσύνης: Φέρει την ευθύνη για την επιλογή ανεπαρκούς χώρου.

Συνήγορος του Πολίτη: Για τη διερεύνηση της παράνομης διοικητικής πρακτικής.

Για την σύνταξη:

Ηράκλειο 26/3/2026

Κοκοτσάκης Βασίλειος

Ειδικός πραγματογνώμονας σε θέματα πυρκαγιών

Τεχνικός σύμβουλος